

פעם התבטא רבינו: "במוצאי שבת חנוכה אין ביכולתי להחמיר ולהמתין עד זמן ר"ת!" ולא הניח שיתלוו אליו בדרכו הביתה. והיה רגיל לספר עד כמה נזדרזו גדולי ירושלים להדליק מיד במוצאי שבת. (הליכות שלמה" פט"ז ועיין בזה "נר איש וביתו")

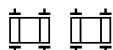
במוצאי שבת מזדרזים מאד להתפלל מעריב בהקדם האפשרי, כדי שלא יעבור זמן ההדלקה ויפסיד הברכה. ושמעתי מהרב "חיי אדם" שפעם אחת איחר החסיד רבי זלמן מוולוז'ין ובא אחר תפילת ערבית. ציוה עליו הגר"א שקודם ידליק נר חנוכה ואחר כך יתפלל. ואין אומרים "ויתן לך", וכתב שר חנוכה קודם גם להבדלה. (מעשה רב"ה הל' חנוכה רל"ז ועיין ערוה"ש תרע"ב ה')

במוצאי שבת היה מרן ה"חזון איש" מתפלל בזמן כרגיל, ולא מיהר יותר מהרגיל, ולאחר מכן אץ מיד להדליק, ולא התעכב להשיב לאנשים. ולא אמרו "ויתן לך". (מן השמועה)

סיפר הג"ר צבי כהן: 'שאלתי את הגאון רבי חיים קניבסקי אנו אומרים בחנוכה ב'על הניסים' - 'להשכיחם תורתך', מה הפשט הרי היוונים לא נתנו בכלל ללמוד?!' השיב רבי חיים: 'גם אם למדו במסתרים, הרי היוונים סימאו את השמנים, ובני ישראל הקפידו לאכול בטהרה, ממילא לא היה להם לאכול שמן, שהוא סגולה לזכרון.' (נר לשולחן שבת")

בס"ת הכתוב על פי מסורת בני תימן יש מעל לעשרים שינויים משאר ס"ת. שלשה מהם נמצאים בפרשיות מקץ וויגש, מסורת בני תימן 'פוטירע' בתיבה אחת ולא 'פוטירע' בשתי תיבות. נביא את השינויים שבספר בראשית: 'גדול עוני מנשא' - מנשא חסר ו'. (ה' י"א) נבקעו כל מעינות' - מעינות חסר ו'. (ה' י"א) 'ויהיו כל ימי נח' - ויהיו יתרו ו'. (ט' כ"ט) זה ספר - ס' גדולה. (ה' א')

בפרשת השבוע ישנן תיבות המורכבות משתי מילים

חרטומים: חר - נחיריים או חום. טומי - עצמות. היו נותנים את העצם באף והיה מדבר. נותנים את העצמות תחת בית השחי ומחממין אותן, והיו מדברות. (רש"י שפ"ח פמ"א ח' סנהדרין סז)

פוטירע: שהיה מפטם פרים לע"ז, פוער עצמו לע"ז. כיון שירד יוסף למצרים הפסיק להיות מפטם ופוער. פוטי - בלשון יווני אור, פר הריהו יוסף, כיון שירד יוסף למצרים נהיה פוטירע 'פוטירע' עשיר, נעשה ביתו אור מבית פרעה. (מדרשים) שני אבות היו לו, פוטי ופרע, לפיכך קראוהו בשם אבותיו. ('תורה שלמה' ק"ד)

אברך: אב בחכמה, רך בשנים. (פמ"א מ"ג רש"י ועיין "תורה שלמה")
אפרים: נקרא על שם אברהם ויצחק, שנאמר בשניהם 'אפר' - שני אפרים. (פמ"א נ"ב - בעלי התוס')

סיפר הרה"ג ר' דוד פרנקל: פעם אחת בערב שבת חנוכה אחר תפילת מנחה פנה אלי מרן ה"חזון איש", ואמר: "דוד, בא נשב עכשיו ללמוד, כי הזמן הזה הינו בבחינת מת מצוה, שהרי כולם עסוקים בהכנת נרות חנוכה וצורכי שבת". ("זכור לדוד")

'פעם אחת נתאחרתי בבואי מהמקוה בערב שבת, ליל א' דחנוכה, ולא הדלקתי נר חנוכה. מאחר וכבר ראו כוכב אחד, על ספק אין להדליק, שהרי העמידו חז"ל דבריהם גם במקום מצוה דאורייתא כשופר ולולב, שתדחה המצוה משום שבות.

אך מכל מקום אמרתי שידליק קטן, גם שכבר הגיע לחינוך, כי מכל מקום הוי שבות דשבות, ספק חשיכה ושבות של קטן.

והסתפקתי אם לברך על הנרות שהדליק הקטן. כיון שיש אומרים שאין יוצאים ידי חובה עם קטן, וסב"ל. ואמרתי הברכות שלושתן, בלי שם ומלכות. ("אשל אברהם" תרע"ט)

זמן הדלקת נר חנוכה בערב שבת ממרן הגרש"ז אויערבאך

בירושלים אין להקפיד על הדלקת נרות שבת ארבעים דקות לפני השקיעה, אלא ידליק כעשרים וחמש דקות קודם השקיעה נרות חנוכה ואח"כ נרות שבת. וגם בשנים שהדליק בעצמו נרות שבת נהג כך. והקפיד להתפלל מנחה קודם. (וכ"כ בלוח א"י)

חמש פעמים בשנה אין מאריכין במוצאי שבת ב"ברכו"

א. מוצאי שבת חנוכה או מוצאי שבת ערב חנוכה. ב. ליל א' דפסח. ג. מוצאי יום א' דפסח. ד. מוצאי שבת שחל בו ט' באב. ה. מוצאי יום הכיפורים. ("זרח השמש" מהגאון רבי שריה דבליצקי)

רבינו שמואל סלנט היה ממהר מאד במוצאי שבת לבוא לביתו להדליק נרות חנוכה, ופעם אחת כשהיה במקומו בבית הכנסת היו מתפללים שהאריכו בתפילתם ולא יכל לעבור כנגדם, קפץ דרך החלון. ("שלמי תורה") הגאון רבי דוד בהר"ן היה רץ לביתו. (ס"י)

על אף שבכל מוצאי שבת החמיר מרן הגרש"ז אויערבאך שלא להבדיל ולא לעשות מלאכה עד צאת השבת כזמן ר"ת, אבל במוצאי שבת חנוכה דקדק להדליק קודם זמן זה, וכן הורה לשואלים, הואיל דעיקר מנהגנו בארץ ישראל הוקבע כדעת הגאונים. ועל פי רוב הדליק כעבור ארבעים או שלושים וחמש דקות משקיעת החמה, ועכ"פ לא יאחר מחמישים דקות.

בכל עניני העלון ניתן לפנות אל רוזנבלט

רח' צבי 21 ב"ב 5791486 ©

'איש כפתרון חלומי'

למשפחת ... נולד בשעה טובה ומוצלחת בן. יומיים לאחר הלידה החלו פצעים בגופו, ללא חום, הרופאים לא אבחנו את הבעיה. כמובן שהיתה שאלה לגבי הברית, האם תערך במועדה או לא. האם הדואגת שפכה תפילות רבות והתחננה לבורא עולם לבריאות בנה, שהברית תערך בזמנה.

ככל שחלפו הימים התרבו הפצעים. ביום השביעי ללידה האם פנתה לרופא פרטי, שהורה על טיפול מסיבי במספר משחות ואנטיביוטיקה לעשרים וארבע שעות.

עברו שעות ובחסידי שמים חל שיפור. המוהל הר"ר ה. בא לראות את התינוק, לאחר בדיקה יסודית אמר כי רק מחר יקבע אם הברית תערך בזמן.

באותו לילה ראתה הסבתא בחלומה את אביה המנוח, הגאון רבי יוסף סלנט, מגדולי ויקירי ירושלים. הוא התעניין בדאגה ושאל באידיש עסיסית לשלום התינוק. והוסיף: "רפואה שלימה, רפואה שלימה".

הסבתא הנרגשת סיפרה את דבר החלום לבעלה, הם שמרו את הדבר בסוד.

והנה בצהרי היום השמיני קבע המוהל כי ניתן לערוך ברית. בזריזות ארגנו את הברית, וכך למרות שהכל חשבו שתאלץ להידחות, התקיימה הברית במועדה, סמוך לשקיעת החמה.

המוהל החל במלאכתו, לפתע פרץ אל על זרם של מזגלה, כל הנוכחים עמדו נדהמים, "התינוק ניצל מהסתבכות" קרא המוהל, והסביר שרק ביצוע הברית יכול היה לשחרר כראוי את המוגלה, לו היה לתינוק חום, הברית היתה נדחית, בינתיים היו מאשפזים אותו ומנסים לאתר את הבעיה, וספק רב אם היו מגלים את מקור המחלה.

והנה בשמוע הסב והסבתא את השם בו נקרא התינוק, נעתקה נשימתם - עתה הבינו את פשרו של החלום!

כך היה המוהל שליח טוב להציל את התינוק, ובוודאי גם זכות אבות עמדה להם - אותו סבא רבא גדול וצדיק, שעל שמו נקרא התינוק פעל למעלה בעדו.

סיפר הר"ר ישראל שפר, בן טבריה: לאחר פטירת הגאון רבי משה קלירס, מינו את הגאון רבי אשר ורנר לרבה של טבריה. הרב ורנר היה יושב ולומד בלילות, היתה לו מנגינה מיוחדת בלימוד, אני זוכר אותה כמו היום, שמעוהו למרחקים.

לילה אחד נמנם הרב ורנר וחלם שרבי משה קלירס נכנס לביתו. שאלו הרב ורנר: 'במה אני יכול לכבד את כבודו?' השיבו: בכוס קפה. חימם מים, והביא לו קפה, אך רבי משה סירב לשתות: "קפה צריך להיות חם, זה לא מספיק חם..."

חזר למטבח, חימם שוב והגיש לו קפה מהביל. הפעם רבי משה שתה באומרו: 'טוב מאד, כך צריך להיות קפה...'

הרב ורנר התעורר בבהלה, מודאג מה פשר החלום המוזר הזה? בבוקר, כשיצא לבית הכנסת והנה בא לקראתו יהודי. 'כבוד הרב יש לי מאה וחמישים לירות - היה זה כסף רב באותה תקופה - מפחד אני להחזיקם בבית, אולי הרב צריך לגמ"ח או לחלק משכורת ללומדים בישיבה'.

הרב ורנר השיב בשמחה 'כן, אני צריך'. הימים היו ימי מלחמת העולם השנייה ונמנעו ממנו מקורות ההכנסה, ודאג מאד מאין יוכל לשלם ללומדים בישיבה - מאין יבוא עזרו.

לאחר התפילה סיפר בהתרגשות על החלום, והסביר שזה ביאור החלום. באידיש בהגייה ליטאית קפה אומרים 'קהוה' - צריך להיות קוה אל ה' - אם יש חום, אם יש אמונה ותקוה אז הכל מסתדר, ואת זה הרב קלירס רמז לו!

הרה"ג ... היה מתפלל על אביו בזופניק בשכונת גבעת שאול שבירושלים. המנהג היה באותו בית כנסת שבתפילת ערבית אומרים 'שיר למעלות' לפני עלינו, עם קדיש וברכו.

לאחר זמן התפנה מנין בפרשבורג, מנין בנוסח אשכנז. עבר להתפלל שם. בא אליו אביו בחלום ואמר: 'חסר לי קדיש, אנא חזור להתפלל...'

מתוך הספר המיוחד "זכור ימות עולם",

סיפור חייו של הרה"ח ר' צבי זאב פרידמן ומשפחתו

אמי חלמה חלום נורא. בחלומה עמד אבי לפני ב"ד של מעלה כשעומדים להוציא עליו פסק שעליו להפטר מהעולם. אמרה אמי: "ריבוננו של עולם, יש לי ילדים קטנים שזקוקים לאביהם, יש לי ארבעים אווזים, אנא שיהיו האווזים כפרה תחת בעלי!"

היא התעוררה לקול בכיו של אבי... והנה לתדהמתה הוא סיפר לה שחלם חלום בו הוא עומד לפני בית דין של מעלה, הם רצו לקחת את נפשו, והוא התחנן לפניהם שהוא אבא לילדים קטנים... אמא סיפרה לו כי גם היא חלמה כזאת.

לפנות בוקר יצאו לראות מה ארע עם האווזים, והנה כל האווזים היו פגרים מתים! אף שהנוצות היו שוות כסף רב, אבא אמר היות והם כופר נפש אסור לנו להנות מהם כלל! מיד הם חפרו בור וקברו בו את כל האווזים, ויהי לפלא.

ההורים סיפרו את הדבר לסבא רבי חיים וייס, והוא אמר שלא יפרסמו את הדבר בעודם בחיים. רק לנו הילדים הם סיפרו זאת שנים רבות אחר כך, בהיותנו פה בארץ הקודש...

מתוך ספרו המיוחד של הגאון החסיד ר' אברהם אליקים שיף,

סיפור חייו והצלחתו מגיא ההריגה

"ובערב שבת קודש יום א' של חנוכה הביא ה' אותנו אל הר קודשו..."

... בעת הבריחה מהגרמנים, כשיצאתי מביתי ברודניק לקחתי רק ש"ס משניות בכרך אחד וסידור, ובתוך התיק של הטלית היה גם ספר "חרדים" שנדפס לפני מאות שנים, שקניתי בהיותי ילד, ושילמתי כפלי כפליים בעדו שזה היה יקר המציאות.

וקניתיו מפני שראיתי כתוב בשם הצדיק רבי מנדל מרימנוב שאמר שמי שילמד ויהיה רגיל בספר הזה, מסוגל ליראת שמים! וכאשר אינה ה' לידי את הספר הישן הזה לא רציתי להחמיץ את ההזדמנות. ומאז למדתי בו מדי יום. ואחרי החתונה שמתיו בתוך תיק הטלית, שיהיה בידי תמיד מוכן לקרות בו.

הגענו לכפר סושניצה. אימה ופחד מוות שררו שאי אפשר לתאר זאת בכתב, בלילה, בתי הקטנה ביקשה 'אבא, אני מפחדת ואני מבקשת שתקרא עמי 'שמע ישראל', וכן עשיתי. ומתוך הפחד, מחוץ לדרך הטבע נרדמנו.

והנה בחלומי ראיתי את בעל החרדים, הדרת פניו, גובה קומתו, תוארו כמלאך ה' מסתובב הלון ושוב סביב הבית בו היינו, הוא לא אמר דבר וגם אני לא אמרתי...

בבוקר סיפרתי את החלום ואין פותר. אבל החיים פתרו את החלום - למחרת כבשו הנאצים את הכפר בקול רעש גדול. בעלי הבית בו התאכסנו התחננו שחלק מאיתנו יעזבו, כי הרשעים היו פוגעים תחילה בגברים.

בשומעי דבריהם אמרתי: 'עתה אני מבין את פתרון החלום - אף אחד לא יצא החוצה מהבית, כי בעל החרדים אשר ראיתי שומר עלינו!' וכולם נשמו לרווחה.

ואכן במשך שלשת השבועות בהם גרנו שם הגם ששליחי השטן הנאצי התפרצו לכל הבתים, שדדו והרגו רבים, רק בבית הסמוך הוציאו את השכן פלקסר החוצה והיכוהו מכות מוות, ועברו נכנסו לגינת הבית יום ביומו יום, לא נכנס אף חייל גרמני לביתנו. ("ה' שערם")

מעשה בגאון רבי נתן צבי פינקל, ראש ישיבת מיר, שרצה לנסוע לחו"ל לדינר בעבור הישיבה. המשפחה התנגדה, כי חששה שתקשה עליו הנסיעה מחמת חליו. ביקשו מרבו המובהק, הגאון רבי חיים קמיל, שישפיע עליו שלא יסע. רבי חיים התכונן לעלות לירושלים ולדבר עם רבי נתן צבי שלא יסע.

בינתים הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל הגיע אליו בחלום, ואמר שלא ימנע מרבי נתן צבי מלנסוע, כי על ידי נסיעתו הוא ירבה תורה!

רבי חיים שאל את הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, מה לעשות, האם הוא צריך להתייחס לחלום, וענה לו רבי אהרן לייב שהוא צריך להתייחס לחלום.

ראש הישיבה נסע לחו"ל. ובדינר הצליח לגייס שלוש מיליון דולר! ("פרי ברוך" לע"נ הרה"ג ר' ברוך מנחם ריזל זצ"ל)